

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí
Interdisciplinární spolupráce v mezinárodněprávní ochraně dětí
24. 1. 2019, Brno

Mgr. Miroslav Šindler, JUDr. Iveta Němcová

---

www.umpod.cz

Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí

Česká republika

Tak trochu jiný OSPOD

- §35 ZSPOD
- kolizní opatrovník
- zástupce oprávněných při vymáhání výživného
- působnost po celé ČR

Zahraníčí

Tak trochu jiný ústřední orgán

- spolupráce se zahraničím
- komunikace uvnitř státu
- ochrana práv dětí na prvním místě

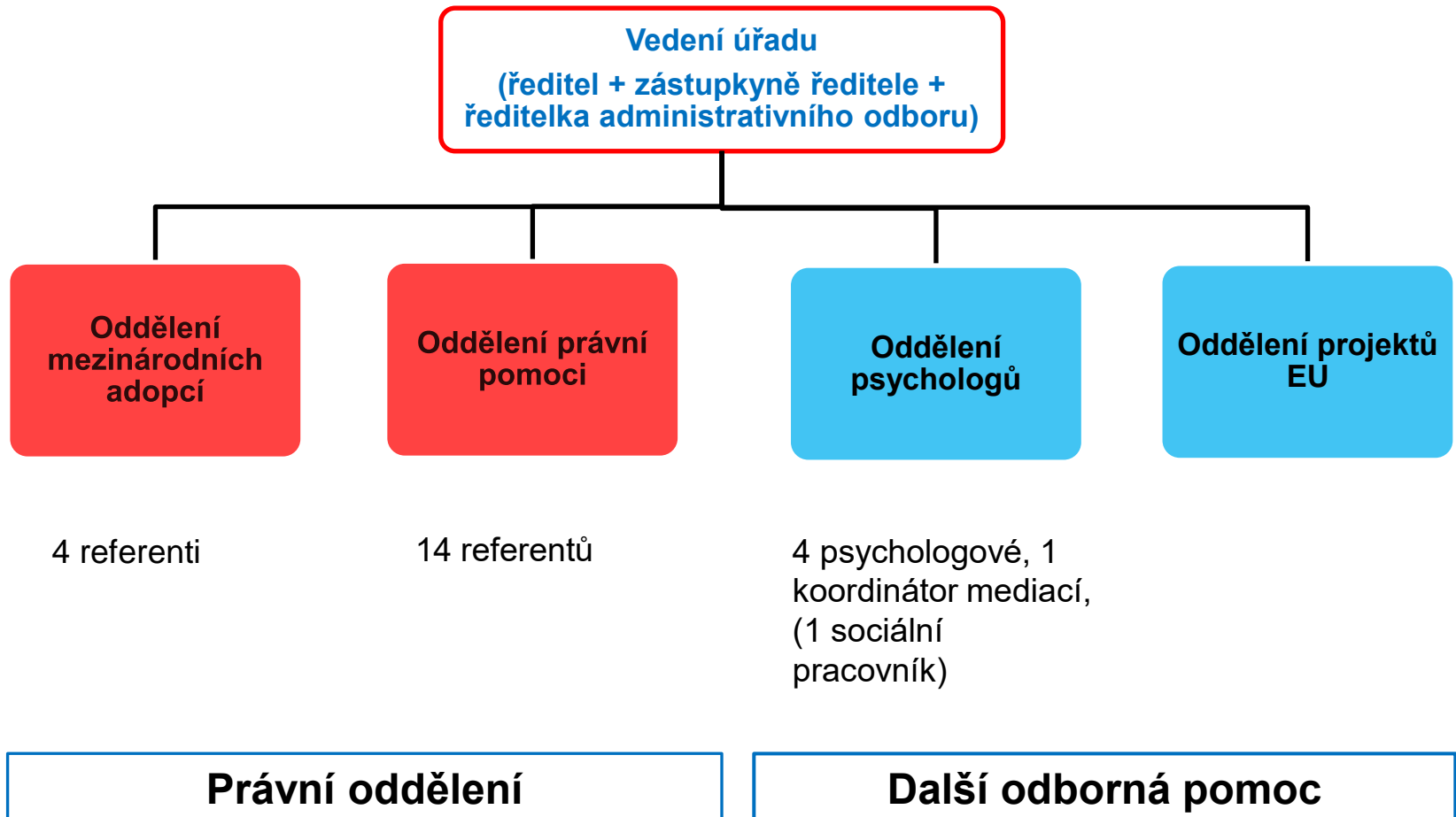

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Organizační struktura

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Oblasti činnosti 1

---

1. Poradenská činnost
2. Služby pro rodinu
3. Mezinárodní únosy dětí
4. Zajištění kontaktu s dítětem
5. Kolizní opatrovnictví

Oblasti činnosti 2

6. Vymáhání výživného
7. Prošetřování poměrů
8. Návrat dětí bez doprovodu
9. Odebírání dětí v zahraničí
10. Mezinárodní osvojení

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Dítě v agendě právníka UMPOD

Projekt: Práva a participace dítěte v agendách ÚMPOD

Cíl: vidět dítě, mluvit s dítětem, naslouchat dítěti, poznat dítě

- Systémově změnit řešení případů
- Posílit kompetencí pracovníků při zapojování názoru dítěte
- Posílit interdisciplinární přístup
- Šířit dobrou praxi

Cíl v praxi:

Zapojení dítěte je integrální součástí všech rozhodnutí a procesů, která se na ÚMPOD realizují

Dopisy pro děti 1

Děti by měli

- vědět o tom, co se okolo nich děje
- dostat příležitost se k tomu vyjádřit
- být informováni o tom, jak to dopadlo a proč

Proto ÚMPOD píše dětem dopisy
... a taky s nimi hodně mluví

Ahoj XXX,

Jmenuji se Iveta a pracuji jako právnička na Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí (říkáme mu ÚMPOD :-). Náš úřad se zabývá vymáháním výživného pro děti, které žijí v rozdělených rodinách. Tato situace se týká i Tebe. Proto Ti posílám takhle dopis, abych Ti dala vědět, co se zrovna děje, co to pro Tebe znamená a co můžeš čekat. Neváhej mi kdykoli zavolat, napsat sms nebo e-mail. Ráda Ti odpovím. Jsem tu totiž kvůli Tobě :-)

Iveta Němcová +420 733 644 422 iveta.nemcova@umpod.cz

Proč to řeším

Tvoje maminka se na nás obrátila s prosbou o pomoc při vymáhání výživného. Uvedla, že Tvůj táta žije v Anglii, ale neplatí výživné na Tebe tak, jak by měl podle soudního rozhodnutí, které vydal v roce 2005 český soud. Proto mu narůstá dluh. Ten je ke konci srpna už v částce 96.000,- Kč a každý měsíc roste o 600,- Kč. Táta povinen platit výživné do doby, kdy budeš studovat. V tuto chvíli tedy spolupracujeme s britským úřady a soudy a snažíme se, aby taťka začal nějaké peníze posílat.

Co se bude dít?

Tedy jsme poslali britským úřadům žádost o vymáhání výživného. Britské úřady postoupí žádost k britským soudům a tyto se budou snažit taťku zkontaktovat. Pokud se to podaří, budou soudy zjišťovat, zda taťka může výživné platit z nějakého příjmu. Pokud ano, pak nám budou soudy posílat peníze, které taťka uhradil. Peníze pak budeme posílat na účet Tvůj mamky, které je bude používat na zakoupení věcí, které potřebuješ. Někdy ale vymáhání nejde hladce a trvá to spoustu měsíců nebo i let, než se podaří vše vyřešit.

Tvoje práva

XXX, i Ty jako všechny ostatní děti v České republice i v Evropské unii, máš práva vědět všechny důležité informace, které se Tě týkají. Máš práva na to, aby se o Tebe Tvouj rodiče dobře starali a také aby Ti přispívali na věci, které potřebuješ, třeba na jídlo, oblečení, knížky, sport, školu. Také máš práva říct, co si o tom všem myslíš, jaká jsou Tvоя přání a co bys potřebovala.

Kdy se Ti zase ozvu?

Protože vymáhání výživného je zdlouhavé a často se dlouho nic neděje, budu o tom, jak se to vyvíjí, komunikovat s Tvouj mamkou. Od Tebe zatím nic nepotřebuji. Kdyby se stala něco podstatného, určitě se Ti zase ozvu. Pokud je ale něco, co bys mi chtěla říct, klidně mi napiš, budu ráda.

Měj se moc hezky :-)

Ahoj Iveta

Ahoj XXX,

přiu Ti, jak jsme se posledně u soudu domluvili, a posílám Ti termíny, kdy budeš s mámou, abys měl o tom lepší přehled :-)

Iveta Němcová +420 733 644 422 iveta.nemcova@umpod.cz

Proč to řeším

Soud vydal rozhodnutí o tom, jak se budeš s mámou vídat. Paní soudkyně hodně pomohla, když s Tebou mohla mluvit. Taky pomohla, že se ke kontaktu se vyjádřila i Tvoje paní učitelka třídní a taky paní školní psycholožka. S paní soudkyní a s tvými rodiči jsme se snažili kontakt nastavit tak, abys mohl být co nejvíc s mámou a současně abys moc nezameškal školu a kroužky a abys mohl být co nejvíc s Tvými kamarády. S mámou se tak podle soudního rozhodnutí budeš vídat zhruba každý měsíc. Přesný rozpis najdeš v tabulce. Vytvořila jsem rozpis na tanhle a další rok. Termíny pro další léta Ti můžu napsat později.

Co se bude dít?

S mámou jsi teď strávil vánoční prázdniny. Nejbližší čas, kdy se s mámou podle rozhodnutí soudu uvidíš, jsou pololetní prázdniny, následující víkend a další tři dny. Celkem je to doba od čtvrtku 31. 1. 2019 od 14:00 do středy 6. 2. 2019 do 19:00. Rodiče si Tě v tuto dobu předají, jak jsi zvyklý. Dá se s mámou uvidět na konci února a pak o velkonočních prázdninách. Je taky možné, že se s mámou uvidíš i v jiných termínech, když se na tom Tví rodiče dohodnou. S mámou se budeš vídat taky online, tak jak jsi zvyklý, vždycky v 18:30 hodin.

Kdy se Ti zase ozvu?

Tehle soudní rozhodnutí by se už nemělo měnit, pokud se nestane něco významného. O tom bych Ti ale dala určitě vědět. Nejpozději se Ti ozvu zase před letními prázdninami. Pokud ale bude něco, co bys chtěla vědět, určitě se mi ozvi. Klidně na mobil esemeskou, nebo mi třeba zavolej.

Měj se moc hezky :-)

Ahoj Iveta

Dopisy pro děti 3

- Rodiče jsou předem o filosofii ÚMPOD informováni
- Rodiče jsou informováni před zasláním dopisu
- Dopis posíláme přímo nebo jej předáváme přes OSPOD
- Prozatím v agendě únosů, styků, kolizních opatrovnictví a výživném

---

Web pro děti 1

- Právě vzniká
- Uživatelsky příjemné prostředí pro děti
- Intuitivní navigace
- Prostedí i pro mobilní telefony
- Obsahuje příběhy
- Otázky a odpovědi

<https://xd.adobe.com/view/a8a21a6a-3e3d-4539-4ba8-bdba8c6aeaf6-de93/?fullscreen&hints=off>

Web pro děti 2

- Ukázka našich videí na web

https://www.youtube.com/results?search_query=%C3%9AMPOD

Kolizní opatrovnictví v agendě UMPOD

Kolizní opatrovnictví

- Kdy má být Úřad jmenován opatrovníkem?
- Úřad jako kolizní opatrovník – pro a proti, jeho činnost
- Součinnost s OSPODy – co Úřad potřebuje?
- Součinnost s OSPODy – co Úřad nabízí?
- Spolupráce Úřadu s OSPODy – mimo kolizní opatrovnictví

Kdy má být Úřad jmenován opatrovníkem?

- právní úprava – ZSPOD (§ 35), o.s.ř., zřs (§ 469)
- „Jde-li o věc ve vztahu k cizině.“

mezinárodní („cizí“) prvek (např. cizí státní občanství)

VS

přeshraniční prvek (např. jeden z rodičů žije v cizině)

PŘESHraniční prvek – je důvod pro jmenování Úřadu

- „ve vztahu k cizině“ může být i OSPOD (§17 ZSPOD)
- NE v řízení o navrácení dítěte – kolize funkcí
- NE zmocněnec (§§ 470 a 571 zřs)

Úřad jako kolizní opatrovník - specifika

- účastníci v jiném státě
  - obtíže: kontrola, zajišťování důkazů, vzdálenost jako faktor při zvažování forem úpravy péče, omezená nabídka podpůrných služeb
- účastníci hovoří jinými jazyky
  - kontakt opatrovníka s dítětem i rodiči pokud nejde o „běžný jazyk“, listinné důkazy, nabídka podpůrných služeb
- různé právní řády
  - různé vnímání pojmů a hodnot napříč státy a kulturami
- působnost po celé ČR

Úřad jako kolizní opatrovník – pro a proti

- PRO – dožádání ze zahraničí, znalost (mezinárodně) právních předpisů, praktické zkušenosti, informace o zvláštnostech států
- PROTI – celostátní působnost, omezená možnost práce s rodinou (vzdálenost), počet případů na pracovníka, kapacita Úřadu
- Úřad je opatrovníkem POUZE pro soudní řízení (SPOD vykonává dále místně příslušný OSPOD)
- Vždy je nutná součinnost místního OSPODu

Činnost Úřadu jako opatrovníka

- účast na soudních jednáních – dle specifik a komplikovanosti případu (přeshraniční prvek X pověření OSPODu)
- dožádání ze zahraničí (sociální šetření X nařízení č. 1206/2001 o dokazování)
- poskytování mediace (zahájena spolupráce s MC Brno)
- pořádání případových konferencí
- pohovory s dítětem, zjištění názoru, kontaktování dítěte
- zjišťování zájmů účastníků řízení

Pilotní případy a nastavení praxe zapojení dítěte

- Úmluva o výkonu práv dětí (čl. 10 – úloha zástupců)
  - a) poskytovat dítěti příslušné informace [...];
  - b) objasňovat dítěti [...] důsledky toho, když by jeho názoru bylo vyhověno a možné důsledky jakéhokoliv jednání učiněného zástupcem;
  - c) zjišťovat názory dítěte a zprostředkovat je soudnímu orgánu.
- dopis dítěti
- způsob předání – poštou, přes rodiče, přes OSPOD, během rozhovoru
- fáze případu
- rozhovor s dítětem

Your
Opinion
matters

Součinnost s OSPODy – co Úřad potřebuje?

- zastoupení na jednání - § 62 ZSPOD
- žádost o provedení sociálního šetření
- žádost o provedení pohovoru s dítětem a předání dopisu
- žádost o účast na případové konferenci
- zahájení úkonů SPOD – máme-li za to, že se jedná o tzv. ohrožené dítě předáme potřebné podklady, příp. navrhneme stanovení soudního dohledu

Součinnost s OSPODy – co Úřad nabízí?

- poskytnutí vyjádření k soudu – specifika daná vztahem k cizině (v rámci kolizního opatrovnictví)
- dožádání ze zahraničí (sociální šetření X nařízení č. 1206/2001 o dokazování)
- poskytnutí dostupné dokumentace
- účast na případové konferenci (v odůvodněných případech)

Spolupráce

**VNITŘNÍ
tým právník a psycholog**

**VNĚJŠÍ
soud – opatrovník – příslušný OSPOD – rodiče – DÍTĚ – další
zapojené subjekty**

Spolupráce s OSPODy – mimo opatrovnictví

- poskytování konzultací – ve všech případech ve vztahu k cizině (OSPODům, klientům, dalším osobám a orgánům...)
- žádosti do zahraničí – o vymáhání výživného, navrácení dítěte, zajištění práva styku
- žádost o prošetření poměrů v zahraničí (pro soudní řízení X na žádost rodiče či OSPOD), překlady
- žádosti ze zahraničí – Úřad žádá o spolupráci OSPODy

Děkujeme za pozornost
